

Umowa czesko-watykańska z 2002 r.

Umowa między Republiką Czeską a Stolicą Apostolską o uregulowaniu stosunków wzajemnych podpisana 25 lipca 2002 r., nieratyfikowana z powodu sprzeciwu czeskiego parlamentu

Aleksander Merker: [Słowo wstępne](#)

Republika Czeska i Stolica Apostolska
- wychodząc z wielowiekowej tradycji wspólnej historii państwa czeskiego i Kościoła katolickiego,
- będąc przekonanymi o pożyteczności i konieczności uregulowania stosunków wzajemnych w sposób odpowiadający rozwojowi stosunków pomiędzy państwem a Kościołem katolickim, a także w związku z zasadniczymi zmianami, które zachodzą w Europie,
- będąc świadomymi roli Kościoła katolickiego w państwie czeskim, jak i w historii europejskiej i światowej, w tworzeniu i ochronie wartości duchowych, kulturalnych i humanitarnych, jak również możliwości, którymi dysponuje Kościół katolicki w procesie odprężenia w świecie,
- uznając realność tego, że Republika Czeska jest demokratycznym państwem prawnym, ochraniającym naturalne i niezbywalne prawa oraz podstawowe wolności człowieka,
- kierując się zasadami prawa międzynarodowego, szczególnie zaś tymi, które dotyczą przestrzegania praw człowieka i podstawowych wolności,
- odwołując się, Republika Czeska do swego ustroju konstytucyjnego i porządku prawnego, zaś Stolica Apostolska do dokumentów Soboru Watykańskiego II i norm prawa kanonicznego,
- wyrażając swą wspólną wolę zagwarantowania trwałej i harmonijnej współpracy pomiędzy Stronami,

Uzgodniły, co następuje:

Artykuł 1

Republika Czeska i Stolica Apostolska (zwane dalej „Układającymi się Stronami”) uznają wzajemnie swą międzynarodową podmiotowość prawną, uważają się wzajemnie za niezawisłe i samodzielne podmioty według prawa międzynarodowego oraz zobowiązują się w pełni przestrzegać tej podmiotowości.

Artykuł 2

Układające się Strony zatwierdzają przedstawicielstwo Republiki Czeskiej przy Stolicy Apostolskiej w randze ambasady oraz przedstawicielstwo dyplomatyczne Stolicy Apostolskiej w Republice Czeskiej w randze nuncjatury apostolskiej.

Artykuł 3

(1) Kościół rzymskokatolicki i Kościół greckokatolicki (zwane dalej Kościołem katolickim) są w Republice Czeskiej osobami prawnymi zgodnie z wewnętrznymi przepisami prawnymi Kościoła katolickiego i porządkiem prawnym Republiki Czeskiej.
(2) Stolica Apostolska zapewni zgodność granic rzymskokatolickich diecezji i administratur apostolskich jak również greckokatolickich eparchii i egzarchatów istniejących w Republice Czeskiej z granicami państwowymi Republiki Czeskiej.

Artykuł 4

Układające się Strony są zgodne odnośnie tego, że w Republice Czeskiej przestrzegana i zagwarantowana jest wolność religijna zgodnie z ustrojem konstytucyjnym Republiki Czeskiej i umowami międzynarodowymi, którymi Republika Czeska jest związana.

Artykuł 5

(1) Stolica Apostolska przyjmuje do wiadomości, że Republika Czeska zgodnie ze swym ustrojem konstytucyjnym nie jest państwem wyznaniowym i nie jest związana z żadnym wyznaniem religijnym.

(2) Republika Czeska przyjmuje do wiadomości, że Kościół Katolicki w swej działalności rządzi się własnymi zasadami, w szczególności nauką Soboru Watykańskiego II o ekumenizmie i dialogu religijnym.

Artykuł 6

Republika Czeska gwarantuje swym porządkiem prawnym Kościołowi katolickiemu prawo do swobodnego wykonywania swego posłannictwa apostołskiego, zarządzania swymi sprawami, w szczególności erygowania, przekształcania lub znoszenia swych organów oraz swych struktur wewnętrznych, wybierania, mianowania i odwoływania swych osób duchownych i innych włączonych bezpośrednio do działalności duszpasterskiej, a mianowicie zgodnie ze swymi potrzebami oraz swymi przepisami, niezawisłe od organów państwowych.

Artykuł 7

Układające się Strony respektują zasadę, że nikt nie może być powoływany do służby wojskowej, jeśli jest to niezgodne z jego sumieniem lub z jego wyznaniem religijnym.

Artykuł 8

Układające się Strony uznają, że środki masowego przekazu odgrywają istotną rolę w ochronie wolności myśli i sumienia, jak również wolności przekonań religijnych i są gotowe nadal wspierać je w spełnianiu tej roli.

Artykuł 9

Kościół katolicki odprawia obrzędy, podczas których zawierane jest małżeństwo. Tak zawarty ślub, spełniający warunki ustanowione porządkiem prawnym Republiki Czeskiej dla zawarcia małżeństwa, ma tę samą moc obowiązującą i te same konsekwencje prawne jak ślub cywilny.

Artykuł 10

(1) Kościół katolicki zgodnie ze swymi własnymi przepisami eryguje osoby prawne dla organizacji i wyznawania wiary katolickiej oraz dla swej działalności, w szczególności w dziedzinie szkolnictwa, służby zdrowia, opieki społecznej i charytatywnej. Erygowane w ten sposób osoby prawne Kościoła stają się osobami prawnymi w rozumieniu porządku prawnego Republiki Czeskiej po spełnieniu warunków ustanowionych tym porządkiem prawnym.
(2) Republika Czeska gwarantuje Kościołowi katolickiemu prawo do kształcenia i wychowywania swych pracowników duchownych, zakonnych i świeckich we własnych szkołach i zakładach wychowawczych.

Artykuł 11

(1) Kościół katolicki ma prawo erygować i prowadzić w duchu swego posłannictwa i własnych przepisów własne szkoły, placówki przedszkolne i wychowawczo-oświatowe, które po spełnieniu warunków ustanowionych porządkiem prawnym Republiki Czeskiej stają się częścią systemu wychowawczo-oświatowego Republiki Czeskiej. Następne ustępy tego artykułu regulują jedynie sytuację tych szkół, włącznie ze szkołami wyższymi, placówek przedszkolnych i wychowawczo-oświatowych, które są lub staną się częścią systemu wychowawczo-oświatowego Republiki Czeskiej.
(2) Kościelne szkoły, placówki przedszkolne i wychowawczo-oświatowe (dalej zwane szkołami) udzielają równoważnego wykształcenia i usług szkoleniowo-wychowawczych jak szkoły, placówki przedszkolne i wychowawczo-oświatowe innych założycieli, będące częścią systemu wychowawczo-oświatowego Republiki Czeskiej. Ich status i finansowanie są regulowane porządkiem prawnym Republiki Czeskiej. Szkoły wyższe wymienione w ust. 1 udzielają wykształcenia wyższego równoważnego wykształceniu wyższemu udzielanemu przez wyższe szkoły publiczne i państwowe.
(3) Dokumenty o wykształceniu uzyskanym w szkołach i szkołach wyższych wymienionych w ust. 1 są uznawane przez Układające się Strony za równoważne dokumentom wydawanym przez analogiczne szkoły będące częścią systemu wychowawczo-oświatowego Republiki Czeskiej. Republika Czeska uznaje dokumenty o wykształceniu wyższym i tytułach oraz

godnościach naukowych przyznanych odnośnie teologii i nauk religijnych przez zagraniczne państwowe i kościelne wydziały teologiczne, uznawane przez Kościół katolicki za spełniające warunki, przewidziane porządkiem prawnym Republiki Czeskiej.

(4) Działalność katolickich wydziałów teologicznych jest regulowana, zgodnie z porządkiem prawnym Republiki Czeskiej, przepisami wewnętrznymi wydziału, uchwalonymi przez senat akademicki szkoły wyższej po uprzednim zatwierdzeniu ich przez właściwą władzę kościelną. Kościelny pracownik akademicki nauczający religię katolicką w publicznych szkołach wyższych musi posiadać zgodę właściwej władzy kościelnej. Odebranie tej zgody oznacza utratę zlecenia upoważniającego kościelnego pracownika akademickiego do nauczania religii katolickiej.

(5) Republika Czeska umożliwi nauczanie religii katolickiej w szkołach, placówkach przedszkolnych i wychowawczo-oświatowych oraz uczestnictwo dzieci i młodzieży w organizowanych przez Kościół katolicki zajęciach pozalekcyjnych, przy zachowaniu wolności sumienia, przekonań oraz odpowiedzialności i zainteresowania rodziców i innych prawnych opiekunów dzieci. Działania te są prowadzone w warunkach ustanowionych porządkiem prawnym Republiki Czeskiej i według programu ustalonego przez właściwą władzę Kościoła katolickiego.

(6) Kościół katolicki zapewni nauczanie religii katolickiej w szkołach, placówkach przedszkolnych i wychowawczo-oświatowych, będących częścią systemu wychowawczo-oświatowego Republiki Czeskiej, przez nauczycieli, którym na podstawie ich umiejętności zawodowych i pedagogicznych zostanie zlecone nauczanie religii katolickiej dokumentem (*missio canonica*) wydanym przez ordynariusza miejsca. Uchylenie tego zlecenia skutkuje utratą zlecenia upoważniającego nauczyciela do nauczania religii katolickiej. W zakresie prawa pracy będą wobec nauczycieli religii katolickiej obowiązywać te same warunki ustanowione porządkiem prawnym Republiki Czeskiej, jak dla innych nauczycieli.

(7) Treść i metodyka nauczania religii katolickiej według ust. 5 musi być zgodna z nauką i zasadami Kościoła katolickiego; wytyczne, programy i podręczniki dla tego nauczania wymagają zatwierdzenia przez właściwą władzę kościelną.

Artykuł 12

(1) Układające się Strony będą kontynuować współpracę w ochronie i utrzymaniu dziedzictwa kulturalnego Republiki Czeskiej, będącego nieodłączną częścią europejskiego bogactwa kulturalnego.

(2) W każdej diecezji właściwa komisja powołana przez biskupa diecezjalnego będzie współpracować z właściwymi lokalnymi organami w celu ochrony zabytków, szczególnie o znaczeniu ogólnopaństwowym, jak również dokumentów archiwalnych wartościowych historycznie lub artystycznie, znajdujących się w obiektach kultowych i kościelnych Kościoła katolickiego.

(3) Kościół katolicki, świadomy swego dziedzictwa kulturalnego, zobowiązuje się do umożliwienia każdemu zainteresowanemu dostępu do niego i uczynienia z niego przedmiotu swych studiów.

(4) Republika Czeska nadal będzie wspierać państwowymi środkami pieniężnymi Kościół katolicki w opiece nad jego zabytkami oraz zabytkami narodowymi, zbiorami o charakterze muzealnym oraz pojedynczymi przedmiotami zabytkowymi, jak również archiwiami, a mianowicie na poziomie zrównanym z pomocą dla innych właścicieli rzeczy będących częścią narodowego dziedzictwa kulturalnego.

Artykuł 13

(1) Kościół katolicki udziela według swych możliwości pomocy humanitarnej w Republice Czeskiej i za granicą oraz jest gotów współdziałać przy niej z organizacjami rządowymi i pozarządowymi Republiki Czeskiej.

(2) Organizacje charytatywne Kościoła katolickiego w Republice Czeskiej rządzą się własnymi statutami zgodnie z porządkiem prawnym Republiki Czeskiej oraz mają prawo do finansowania udzielanych przez nie usług socjalnych z budżetu państwa na tych samych warunkach, jak inne instytucje tego lub podobnego typu.

(3) Kościół katolicki ma prawo udzielać w zakładach opieki społecznej posług duchownych i duszpasterskich osobom w nich umieszczonym, jeżeli o to proszą.

(4) Dalsze warunki dla udzielania i zapewnienia posług duchownych i duszpasterskich w

zakładach świadczących usługi socjalne mogą być ustanawiane umową pomiędzy właściwym przedstawicielem kościelnym a właściwym zakładem opieki społecznej.

Artykuł 14

(1) Kościół katolicki ma prawo erygować i prowadzić zakłady służby zdrowia na warunkach ustanowionych porządkiem prawnym Republiki Czeskiej.

(2) Kościół Katolicki ma prawo udzielać w zakładach służby zdrowia posług duchownych i duszpasterskich osobom w nich umieszczonym, jeżeli o to proszą.

(3) Dalsze warunki dla udzielania i zapewnienia posług duchownych i duszpasterskich w zakładach służby zdrowia mogą być ustanawiane umową pomiędzy właściwym przedstawicielem kościelnym a właściwym zakładem służby zdrowia.

Artykuł 15

(1) Kościół katolicki, pod warunkami ustanowionymi porządkiem prawnym Republiki Czeskiej:

a) ma prawo udzielać posług duchownych i duszpasterskich w więzieniach, aresztach śledczych i innych zakładach o podobnym charakterze;

b) ma prawo wpływania na udzielanie usług poręczenia, mediacji i podobnych związanych z postępowaniem karnym oraz wykonywaniem kar i związanych z tym postanowień;

c) może otrzymać zarząd i prowadzenie obiektu, w którym jest urządzone więzienie.

(2) Bliższe warunki dla udzielania i zapewnienia posług wymienionych w ust. 1 stanowią umowy pomiędzy Kościołem katolickim a właściwym urzędem administracyjnym.

Artykuł 16

(1) Kościół katolicki ma, na warunkach ustanowionych porządkiem prawnym Republiki Czeskiej, prawo udzielać posług duszpasterskich osobom przynależnym do sił zbrojnych, jeżeli o to proszę.

(2) Dalsze warunki dla wykonywania postanowień zawartych w ust. 1 mogą być uściślone umowami pomiędzy Kościołem katolickim a właściwymi urzędami administracyjnymi. Postanowienie niniejsze nie stoi na przeszkodzie Układającym się Stronom w zawarciu oddzielnej umowy o udzielaniu posług duszpasterskich dla osób przynależnych do sił zbrojnych.

Artykuł 17

(1) Republika Czeska będzie starała się o dokończenie, w sposób możliwie jak najszybszy oraz znośny dla obu Stron, rozwiązywania spraw dotyczących majątku Kościoła katolickiego.

(2) W Republice Czeskiej zabezpieczenie ekonomiczne Kościoła katolickiego jest zagwarantowane porządkiem prawnym Republiki Czeskiej. W przypadku opracowania nowego modelu finansowania, zostanie zapewnione, by proces jego wprowadzania nie był, w okresie przejściowym, przyczyną problemów ekonomicznych w Kościele katolickim. Nowy system zastąpiłby system obecny.

(3) Właściwe organy Republiki Czeskiej oraz przedstawiciele Kościoła katolickiego będą wzajemnie współpracować w sprawach omówionych w ust. 1 i 2 zgodnie z artykułem 18 niniejszej umowy.

Artykuł 18

(1) W zagadnieniach dotyczących całego Kościoła katolickiego w Republice Czeskiej, szczególnie w sprawach wymagających nowych lub uzupełniających rozstrzygnięć, z ministerstwami i innymi urzędami administracyjnymi porozumiewa się Czeska Konferencja Biskupia. Postanowienie to nie wyklucza prawa Układających się Stron do porozumiewania się w tych zagadnieniach.

(2) Wyżej wymienione zagadnienia mogą być uregulowane zarówno nowymi umowami pomiędzy Układającymi się Stronami, jak i porozumieniami pomiędzy właściwymi urzędami administracyjnymi a Czeską Konferencją Biskupią, działającą za zgodą Stolicy Apostolskiej.

Artykuł 19

Ewentualne sporne zagadnienia dotyczące interpretacji lub stosowania tej umowy będą

rozstrzygane przez Układające się Strony na drodze dyplomatycznej.

Artykuł 20

Niniejsza umowa może być zmieniana lub uzupełniana na podstawie wzajemnego porozumienia Układających się Stron. Zmiany i uzupełnienia muszą nastąpić w formie pisemnej.

Artykuł 21

(1) Niniejsza umowa podlega ratyfikacji ze strony Republiki Czeskiej, zgodnie z jej porządkiem prawnym oraz ratyfikacji ze strony Stolicy Apostolskiej, zgodnie z jej przepisami proceduralnymi.

(2) Niniejsza umowa wejdzie w życie pierwszego dnia miesiąca po dniu wymiany dokumentów ratyfikacyjnych.

(3) Niniejsza umowa została zawarta na czas nieokreślony. Każda z Układających się Stron może jednak, pisemnie, wypowiedzieć umowę; w tym przypadku moc obowiązująca umowy kończy się po upływie 6 miesięcy od doręczenia drugiej Układającej się Stronie informacji o wypowiedzeniu.

Sporządzono w Pradze dnia 25 lipca 2002 r., w dwu egzemplarzach, każdy w języku czeskim i włoskim, przy czym obydwa teksty są jednakowo autentyczne.

Za Republikę Czeską Cyril Svoboda	Za Stolicę Apostolską + Erwin Josef Ender
--------------------------------------	--

Tłumaczyli: Aleksander Merker i Piotr Piątkowski

Zobacz także te strony:

[Czeskie przygody okołokonkordatowe](#)

(Publikacja: 01-09-2002 Ostatnia zmiana: 24-01-2004)

[Oryginał.](http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,290) (<http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,290>)

Contents Copyright © 2000-2008 by Mariusz Agnosiewicz

Programming Copyright © 2001-2008 Michał Przech

Autorem tej witryny jest Michał Przech, zwany niżej Autorem.

Właścicielem witryny są Mariusz Agnosiewicz oraz Autor.

Żadna część niniejszych opracowań nie może być wykorzystywana w celach komercyjnych, bez uprzedniej pisemnej zgody Właściciela, który zastrzega sobie niniejszym wszelkie prawa, przewidziane

w przepisach szczególnych, oraz zgodnie z prawem cywilnym i handlowym, w szczególności z tytułu praw autorskich, wynalazczych, znaków towarowych do tej witryny i jakiegokolwiek ich części.

Wszystkie strony tego serwisu, wliczając w to strukturę podkatalogów, skrypty JavaScript oraz inne programy komputerowe, zostały wytworzone i są administrowane przez Autora. Stanowią one wyłączną własność Właściciela. Właściciel zastrzega sobie prawo do okresowych modyfikacji zawartości tej witryny oraz opisu niniejszych Praw Autorskich bez uprzedniego powiadomienia. Jeżeli nie akceptujesz tej polityki możesz nie odwiedzać tej witryny i nie korzystać z jej zasobów.

Informacje zawarte na tej witrynie przeznaczone są do użytku prywatnego osób odwiedzających te strony. Można je pobierać, drukować i przeglądać jedynie w celach informacyjnych, bez czerpania z tego tytułu korzyści finansowych lub pobierania wynagrodzenia w dowolnej formie. Modyfikacja zawartości stron oraz skryptów jest zabroniona. Niniejszym udziela się zgody na swobodne kopiowanie dokumentów

serwisu Racjonalista.pl tak w formie elektronicznej, jak i drukowanej, w celach innych niż handlowe, z zachowaniem tej informacji.

Plik PDF, który czytasz, może być rozpowszechniany jedynie w formie oryginalnej, w jakiej występuje na witrynie. **Plik ten nie może być traktowany jako oficjalna lub oryginalna wersja tekstu, jaki zawiera.**

Treść tego zapisu stosuje się do wersji zarówno polsko jak i angielskojęzycznych serwisu pod domenami Racjonalista.pl, TheRationalist.eu.org oraz Neutrum.eu.org.

Wszelkie pytania prosimy kierować do redakcja@racjonalista.pl